

Preek 1^e zondag in de Veertigdagentijd

In de lezingen van deze zondag komen Jezus en Noach terecht in de woestijn. Noach in een woestijn van alles vernietigend water en Jezus in een woestijn van stof, met wilde dieren en een verzengende hitte, waar Hij door de satan op de proef wordt gesteld. Het zijn verhalen vol loutering gevolgd door woorden van trouw van God en gericht op redding en hoop dat God ons dragen wil. *Diaken Jan Foesenek.*

PREEK

Gen. 9, 8-15 / 1 Petr. 3, 18-22 / Mc. 1, 12-15

Zusters en broeders,

Net als Jezus was Noach in een woestijn terechtgekomen. Niet één van droogte en hitte, maar van water dat alle leven wegvaagt. Noach dobberde op dat water, een leven als overleven. Het is een verhaal dat verteld wordt om de belofte van God te laten klinken: “Nooit meer zal Ik het water zo laten stijgen, dat alles wat leeft wordt vernietigd.” We realiseren ons als mens met enige regelmaat dat we kwetsbaar zijn, en de angst door rampen getroffen te worden is van alle tijden. Ook wij hebben woestijnervaringen. We merken het nu weer aan den lijve met het rondwarende coronavirus!

Daartegenin is dit verhaal geschreven over redding uit de nood, over een rechtvaardige die behouden bleef en over de belofte van God dat Hij trouw zal blijven aan wat Hij heeft geschapen. Kijk naar de regenboog, en telkens als je die ziet: Denk dan aan God, die zijn schepping niet los zal laten. Al lijkt ons leven voor velen van ons zo vaak op overleven, als in een woestijn.

Jezus wordt de woestijn in gedreven door de Geest. Daar begint het evangelie mee vandaag. Nog maar net had Hij het doopsel ontvangen van Johannes in de Jordaan, de hemel was opengescheurd en de Geest was als een duif op hem neergedaald. Het is allemaal nog maar kort geleden gebeurd en gezegd of Jezus wordt de woestijn in gejaagd, door diezelfde Geest. Woestijn is een vluchtplek, maar ook een verbanningsoord.

Later in het Evangelie zullen we horen dat er schriftgeleerden zijn die Jezus het liefst zouden weggagen. Dat er mensen zijn in de religieuze top die hem liever kwijt dan rijk waren, maar hier is het uitgerekend de Geest die Jezus de woestijn injaagt.

De woestijn kan daarom niet enkel negatief zijn. De woestijn was het waar het volk Israël terecht kwam nadat het was gevlucht uit Egypte. Onderweg kwam al snel de vraag: Waren we maar beter in Egypte gebleven, dan waren we wel niet vrij, maar we kwamen ook niet om van de honger! Het antwoord, dat het aloude verhaal ons telkens opnieuw geeft, is: Nee, de woestijn is dan toch beter. Niet om er te blijven, maar soms moet je erdoorheen. De woestijn moet worden doorkruist om in beter land te komen.

In het evangelie van Marcus is woestijn bijna een van de eerste woorden die valt. Het evangelie opent met een citaat uit de profeet Jesaja: “Een stem roept in de woestijn,

maakt recht de paden van de Heer.” (Mc. 1, 3) We worden als het ware naar de woestijn geroepen, want daar is juist werk aan de winkel.

En die woorden hebben de eeuwen door geklonken met dezelfde waarde: Maak woestijn tot bewoonbaar land, zie waar de woestijn is in onze dagen, waar onze steden woestijnen van beton zijn, waar armoede mensen afhoudt van geluk, waar een virus ons bedreigt. Maak de aarde daar bewoonbaar waar mensen zich opgesloten voelen in armoede, in ziekte, in verdriet. De vraag aan ons is: Trek de hedendaagse woestijn in om in goed land uit te komen, ooit, eens, en misschien soms al even.

Gods volk was ooit veertig jaar in de woestijn; Jezus was er veertig dagen. Hij werd er door satan op de proef gesteld. Een beproeving om te zien of Jezus zich toch niet tegen het Woord van God zou verzetten, of Hij niet verleid kon worden door wat waarschijnlijk de grootste is van alle verleidingen voor een mens: dat van het recht van de sterkste.

Want Jezus was sterk. Johannes de Doper had het gezegd: “na mij komt Hij die sterker is dan ik.” Er is kracht nodig om je roeping te volbrengen, maar die kracht kan ook gebruikt worden om je eigen wil door te drijven of om mensen te gaan overheersen. En dan loopt het volbrengen van het Evangelie uit op het tegendeel van zichzelf: het gaat er immers om, op te komen voor het recht van de zwakste.

“Bekeer je”, zegt Jezus tot ons allemaal, en Hij zegt het niet alleen tegen mensen die de dienst uitmaken, maar evenzeer tot mensen die niet veel in te brengen hebben. De oproep tot bekering gericht is tot sterke en zwakke mensen, tot ons, geeft de volgende beleving: want dan houdt onze bekering in, dat wij onze moedeloosheid vaarwel zeggen, dat wij onze hoofden opheffen, dat we hoop durven koesteren en weer ergens in gaan geloven.

De Blijde Boodschap van Jezus is niet in de eerste plaats gelegen in de inhoud van die boodschap, maar in de ruimte die het schept om te gaan geloven. En zo worden we vandaag, op de eerste zondag van de Veertigdagentijd, door de lezingen aan het denken gezet over de woestijn,

Het is lastig om: om te gaan met twijfel aan waar je aan begonnen bent, om jouw gekozen pad in de woestijn, om in jouw eigen roeping gedreven te zijn en tegelijkertijd mild, vastberaden en tegelijkertijd bescheiden. Er is kracht voor nodig om je telkens te bekeren tot waar het je eigenlijk om ging, en om niet te verzanden in tegenslagen en teleurstellingen.

Wij - zoals we hier vandaag bijeen zijn - mogen weten, dat bekering ook kan betekenen dat je opstaat uit moedeloosheid en je geloof kunt hervinden. Met Noach mogen we weten, dat God ons niet zal overleveren aan de chaos, maar dat Hij ons dragen wil. Hij laat ons niet los, dat heeft Hij beloofd.

Mogen we dan in het spoor van Jezus, de Geest vinden - om waar we kunnen -, woestijn om te vormen tot goed land. Misschien wel te beginnen in ons eigen hart ...

Amen.